

O NAMA:

Inicijativa za ekonomska i socijalna prava A 11 je neprofitna, nestranačka i nevladina organizacija koja se bavi promocijom, unapređenjem i zaštitom ljudskih prava pripadnika i pripadnica ranjivih, marginalizovanih i diskriminiranih grupa, s posebnim fokusom na socijalnim i ekonomskim pravima.

Ciljevi Inicijative se ostvaruju aktivnostima kao što su:

- monitoring sprovođenja javnih politika, domaćih i međunarodnih propisa i preporuka ugovornih tela i međunarodnih organizacija;
- javno zagovaranje za unapređenje i punu primenu propisa kojima se štite fundamentalna ljudska prava;
- dokumentovanje i izveštavanje o slučajevima kršenja ljudskih prava;
- pružanje pravne pomoći i strateško zastupanje u slučajevima kršenja ljudskih prava;

- sprovođenje kampanja i edukativnih programa usmerenih na podizanje svesti i obrazovanje za ljudska prava;
- grassroot aktivizam.

U svom radu, organizacija se rukovodi načelima jednakosti, dostojanstva, solidarnosti, socijalne pravde, inkluzivnosti i rodne ravnopravnosti. Trenutno su nam u fokusu pitanja vezana za ostvarivanje ekonomskih i socijalnih prava interno raseljenih lica i Roma i Romkinja, a posebno pravo na adekvatno stanovanje i socijalnu zaštitu. Pored toga, Inicijativa A 11 bavi se pitanjima ekonomskog osnaživanja stanovnika i stanovnica neformalnih naselja.

TEME ZA PERIOD SEPTEMBAR- DECEMBAR 2018. GODINE:

*Projekti koje
sprovodimo*

*Podneta inicijativa za
ratifikaciju protokola*

*Diskriminacija Roma i
Romkinja od strane Doma
zdravlja Zemun*

*Operacionalizacija
ljudskih prava – od
praktičnih politika do
lokalnog nivoa*

*Primena Uredbe o
merama socijalne
uključenosti korisnika
novčane socijalne pomoći*

*Predstavljen izveštaj o
stanju ekonomskih i
socijalnih prava interno
raseljenih lica*

A 11 Forum

A 11 Konferencija

*Postupci protiv CSR
Požarevac*

*Inicijativa za ocenu
ustavnosti Zakona o
finansijskoj podršci porodici
sa decom*

*Prilog za izveštaj Evropske
komisije o napretku Srbije*

Član 11, stav 1 Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima:

"Države članice ovog pakta priznaju pravo svakom licu na životni standard dovoljan za njega samog i njegovu porodicu, ubrajajući tu i dovoljnu hranu, odeću i smeštaj, kao i stalno poboljšanje njegovih uslova života. Države članice će preduzeti odgovarajuće mere radi obezbeđenja ostvarenja ovog prava i u tom cilju one priznaju bitan značaj slobodno izabrane međunarodne saradnje."

PROJEKTI KOJE SPROVODIMO

Unapređenje lokalne integracije interno raseljenih lica putem poboljšano pristupa socijalnim pravima

Donator: Visoki komesarijat Ujedinjenih nacija za izbeglice

Period trajanja projekta: januar 2018 – decembar 2018.

Cilj projekta koji sprovodimo uz podršku Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice jeste da doprinese lokalnoj integraciji najugroženijih interno raseljenih lica jačanjem zaštite njihovih ljudskih prava, pre svega prava na adekvatno stanovanje i prava na socijalnu zaštitu.

Projekat je podeljen u pet celina:

- 1) zaštita prava, informisanje, savetovanje i zastupanje najmanje 650 interno raseljenih lica pred organima uprave i sudovima u Republici Srbiji;
- 2) zagovaranje za unapređenje pravnog okvira i javnih politika koje se odnose na ekonomska i socijalna prava interno raseljenih lica;
- 3) predstavljanje problema s kojima se interno raseljena lica suočavaju u ostvarivanju svojih ekonomskih i socijalnih prava – sprovođenjem javne kampanje o njihovim pravima;
- 4) jačanje lokalnih zajednica za zahtevanje boljeg ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava;
- 5) razvoj predloga za unapređenje ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava interno raseljenih lica u Republici Srbiji.

Operacionalizacija ljudskih prava - Od praktičnih politika do lokalnog nivoa

Donator: Britanska ambasada u Beogradu

Period trajanja projekta: novembar 2018 - mart 2019.

Projekat koji sprovodimo uz podršku Britanske ambasade u Beogradu ima za cilj da podigne svest o ljudskim pravima kao i da uvede nove i inovativne pristupe ljudskim pravima i razumevanju i proceni stanja istih u Srbiji. Predviđene projektne aktivnosti su:

- 1) organizacija konferencije uoči Dana ljudskih prava, treninga na temu administrativne pravde i ostvarivanja prava ugroženih grupa, diskusije o diskriminaciji pripadnika/ka LGBT+ zajednice u pristupu ekonomskim i socijalnim pravima i formua o nejednakosti polova u pristupu obrazovanju, socijalnoj mobilnosti i rodnoj razlici u primanjima;
- 2) Pokretanje kampanje za dizanje svesti u društvu o ljudskim pravima, kao i o promociju alata i inovativnih metoda za merenje stanja i stepena uživanja ljudskih prava u Srbiji.

Slušaj, uči, deluj – saradnja za inkluziju Roma

Donator: Međunarodni centar „Olof Palme”

Period trajanja projekta: januar 2016 – decembar 2019.

Cilj projekta koji sprovodimo uz četvorogodišnju podršku Međunarodnog centra „Olof Palme” jeste osnaživanje romske zajednice za unapređenje njihovog ekonomskog položaja i ostvarivanje ekonomskih i socijalnih prava, posebno prava na rad. U prve dve godine sprovođenja projekta mapirani su projekti i politike koji se odnose na ekonomsko osnaživanje Roma u Republici Srbiji i testirana su dva modela za ekonomsko osnaživanje Roma – unapređenje procesa sakupljanja sekundarnih sirovina neformalnih sakupljača i podrška Romkinjama koje su završile neformalne programe obuke za zanate, kako bi mogle da započnu sopstvene aktivnosti čiji je cilj prihodovanje.

U trećoj godini sprovođenja projekta predviđene su sledeće aktivnosti:

- 1) podrška lokalnim romskim zajednicama za pokretanje inicijativa za ekonomsko osnaživanje;
- 2) priprema priručnika za sprovođenje lokalnih inicijativa za unapređenje prava ili ekonomsko osnaživanje Roma i Romkinja i drugih marginalizovanih grupa i zajednica;
- 3) predstavljanje problema s kojima se Romi iz neformalnih naselja suočavaju u ostvarivanju prava na rad – sprovođenjem javne kampanje o njihovim pravima;
- 4) monitoring zakona, javnih politika i prakse relevantnih za integraciju Roma i njihov položaj na tržištu rada (teme u fokusu: prinudni rad korisnika novčane socijalne pomoći, kriminalizacija sakupljanja sekundarnih sirovina, sprovođenje Strategije za socijalno uključivanje Roma i Romkinja u Republici Srbiji i Akcionog plana za njeno sprovođenje);
- 5) situaciono testiranje diskriminacije Roma na tržištu rada.

OPERACIONALIZACIJA LJUDSKIH PRAVA – OD PRAKTIČNIH POLITIKA DO LOKALNOG NIVOA

U novembru mesecu 2018. godine, A 11 – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava počela je da sprovodi projekat pod nazivom „Operacionalizacija ljudskih prava – od praktičnih politika do lokalnog nivoa“. Ovaj projekat sprovodi se uz podršku Britanske ambasade u Beogradu i trajeće do kraja marta meseca 2019. godine.

Cilj projekta je uvođenje inovativnih pristupa razumevanju i operacionalizaciji ljudskih prava u Srbiji, kao i razmena iskustava i novih tehnika i alata za njihovo unapređenje u Srbiji. Pored toga, cilj je da se podstakne javna diskusija, kako među zainteresovanim stranama tako i među širom populacijom, u pogledu ostvarenja prava i specifičnih oblasti koje se odnose

na ljudska prava a koja su do sada bila manje zastupljena u Srbiji, te da se tako napravi put ka otvaranju procesa inkluzivnosti ljudskih prava u širem smislu. U svrhu ispunjavanja navedenih ciljeva predviđene aktivnosti su organizacija predavanja, treninga, javnih diskusija, foruma i konferencije.

Inicijativa A 11 je već organizovala jednu konferenciju povodom Dana ljudskih prava („Dan nakon Dana ljudskih prava – gde smo sada?“), a tokom prva tri meseca 2019. godine biće organizovani ostali događaji, koji će se baviti raznim temama ali kroz prizmu ekonomskih i socijalnih prava, a o kojima svi zainteresovani mogu da se informišu slanjem elektronskog pisma na office@a11initiative.org.

KONFERENCIJA „DAN POSLE DANA LJUDSKIH PRAVA – GDE SMO SADA?“

Kao deo projekta koji A 11 – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava sprovodi uz podršku Britanske ambasade u Beogradu, 11. decembra 2018. godine organizovana je konferencija „Dan posle Dana ljudskih prava – Gde smo sada?“. Pored toga, sa ciljem najave i bližim upoznavanjem sa temama konferencije, objavljen je dodatak u dnevnom listu „Danas“ – [Ljudska prava: Novi pristup](#).

Konferencija se sastojala iz tri tematska panela: međuzavisnost ljudskih prava, uloga nezavisnih institucija u zaštiti ljudskih prava i merenje ljudskih prava i alatke koje možemo koristiti u te svrhe. Na konferenciji su učestvovali domaći i međunarodni eksperti i ekspertkinje za ljudska prava, aktivisti i aktivistkinje, predstavnici i predstavnice organizacija civilnog društva, nezavisnih institucija, državnih organa i međunarodnih organizacija.

U okviru panela koji se bavio međuzavisnošću ljudskih prava, govorilo se o sadržinskoj uslovljenosti i povezanosti ljudskih prava, te da primena koncepta međuzavisnosti ljudskih prava vodi ka većoj efikasnosti u ostvarenju svih prava. Panelisti su istakli da je separacija ljudskih prava na građanska, politička, ekonomska i socijalna, više veštačka nego što je supstantivna i ukazali na praktične načine operacionalizacije ljudskih prava, uz predstavljanje primera iz prakse.

U vezi sa ulogom nezavisnih institucija u zaštiti ljudskih prava istaknuto je da je narastajući govor mržnje jedan od značajnih izazova sa kojima se suočava Poverenik za zaštitu ravnopravnosti i ukazano na preporuke Saveta evrope i ECRI-ja da se povećaju ovlašćenja nezavisnih institucija za ljudska prava. Govorilo se i o pritiscima sa kojima se suočava institucija Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, zbog okolnosti isteka mandata i izbora narednog poverenika, ali i zbog neshvatanja uloge i značaja ovog tela od strane izvršne i zakonodavne vlasti. Konferencija je završena panelom posvećenom merenju napretka u ostvarenju ljudskih prava, na kome je ukazano da i dalje nemamo podatke koji su razvrstani po polu ili drugim osetljivim kategorijama, te shvatanje da ako nemamo dokaze i podatke, mi se zapravo bavimo pretpostavkama šta bi trebalo da uradimo. Diskutovano je i o narednim koracima, odnosno na koji način merenje ljudskih prava može da utiče na unapređenje javnih politika i propisa. Konferencija „Dan posle Dana ljudskih prava – Gde smo sada?“ je organizovana kako bi se skrenula pažnja na ključna pitanja i inovativne pristupe razumevanju i operacionalizaciji ljudskih prava u Srbiji, kao i radi razmene iskustava i novih tehnika i alata za njihovo unapređenje.

A11 INICIJATIVA ORGANIZOVALA FORUM „PREOSTALI PROBLEMI NA PUTU KA PUNOM OSTVARIVANJU LJUDSKIH PRAVA INTERNO RASELJENIH LICA U SRBIJI“

U Beogradu 31. oktobra 2018. godine, održan je forum pod nazivom „Preostali problemi na putu ka punom ostvarivanju ljudskih prava interno raseljenih lica u Srbiji“.

Forum smo organizovali kako bismo ukazali na probleme sa kojima se suočavaju IRL lica u Srbiji i uputili na preporuke koje bi doprinele trajnom rešavanju problema interno raseljenih lica. Ove preporuke su predstavljene u publikaciji *Interno raseljena lica u Srbiji: kako do prava na dostojanstven život?*.

Tokom diskusije, u kojoj su učestvovali Joanna Whiteman, ekspertkinja za pitanja diskriminacije i ko-direktorka organizacije Equal Rights Trust, zajedno sa predstavnicima UNHCR-a, Zaštitnika građana i Inicijative A 11, uz učešće stručne javnosti, predstavnika/ca ambasada i relevantnih državnih organa, doneti su zaključci u vezi sa mogućim načinima unapređenja položaja interno raseljenih lica..

Stoga, zaključeno je da je potreban pristup unapređenju socijalnih i ekonomskih prava interno raseljenih lica kroz neposrednu primenu antidiskriminacionih garancija, kao i da je neophodno dalje unapređenje saradnje međunarodnih organizacija, nezavisnih državnih organa za zaštitu ljudskih prava, organizacija civilnog društva i organa vlasti kako bi se rešili preostali problemi sa kojima se suočavaju interno raseljena lica.

Pored toga, zaključeno je i da je učešće interno raseljenih lica u planiranju, praćenju sprovođenja i samom sprovođenju politika koje se odnose na unapređenje njihove lokalne integracije, ključno za unapređenje njihove lokalne integracije u Srbiji. Platforma za unapređenje učešća interno raseljenih lica u ovim procesima, trebalo bi da se uspostavi u saradnji sa svim zainteresovanim akterima, u cilju unapređenja planiranja mera i aktivnosti za poboljšanje položaja interno raseljenih lica, otklanjanja ili umanjenja rizika koji utiču na njihovo sprovođenje, kao i praćenja uspešnosti i rezultata sprovedenih mera i aktivnosti.

A11*

inicijativa za
ekonomska i
socijalna prava

POKRENUTI POSTUPCI PROTIV CENTRA ZA SOCIJALNI RAD POŽAREVAC

Prilikom terenske posete ulici Uzun Mirkova u Požarevcu gde u socijalnim stanovima živi 21 porodica interno raseljenih pripadnika romske nacionalnosti, uočili smo da postoji veliki broj ljudi koji ima problem sa postupanjem centra za socijalni rad.

Naime, veliki broj stanovnika se zaposlenima u Inicijativi A 11 požalio kako CSR Požarevac odbija da primi njihove zahteve, usled čega nisu u mogućnosti da ostvare svoja prava. Većina stanovnika naselja je rekla da ih nadležna socijalna radnica usmeno obaveštava da nemaju pravo da podnose zahteve čim pokušaju da joj se obrate. Neki su čak saopštili da su već na ulazu u zgradu bili zaustavljeni od obezbeđenja, koje ih je sprečilo da dođu do nadležne socijalne radnice. Zbog ovakvog postupanja, ugrožena su njihova prava i mogućnost za ostvarivanje socijalne zaštite. Opisanim postupanjem Centar za socijalni rad Požarevac prekršio je pravila upravnog postupka, principe dobre uprave i standarde rada, na štetu ostvarivanja i zaštite prava građana. Zbog toga je A 11 – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava podnela pritužbu Zaštitniku građana na rad Centra za socijalni rad Požarevac.

Pored toga, imajući u vidu da se u ovom slučaju radi o grupi lica sa zajedničkim ličnim svojstvima (interno raseljeni Romi) kojima je odbijen prijem zahteva, nepostupanje centra za socijalni rad se dovodi i u vezu sa romskom nacionalnom pripadnošću i njihovim statusom interno raseljenih lica. Usled toga je protiv Centra za socijalni rad Požarevac podneta i pritužba Povereniku za zaštitu ravnopravnosti. Oba postupka su u toku.

DOM ZDRAVLJA ZEMUN DISKRIMINISAO ROME I ROMKINJE

Na osnovu pritužbe koju je podnela A 11 – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava, Poverenik za zaštitu ravnopravnosti doneo je mišljenje kojim je utvrđeno da je Dom zdravlja Zemun diskriminisao Rome i Romkinje. Inicijativa A 11 je podnela pritužbu zbog sadržaja na zvaničnoj veb stranici Doma zdravlja Zemun, gde se u odeljku „O nama“ između ostalog navodi da otežavajuću okolnost u njihovom radu predstavlja to što se on „odvija u izrazito urbanom tkivu, kao i u tradicionalno ruralnom području, sa posebnim naglaskom da je u Opštini Zemun naseljen veliki broj Roma...“.

Inicijativa A 11 ističe da je postavljanjem ovakvog sadržaja narušeno načelo jednakosti i da je na ovaj način dodatno stigmatizovana izrazito ranjiva i marginalizovana društvena grupa, koja u odnosu na opštu populaciju već ima otežan pristup uslugama zdravstvene zaštite. Pored toga naglašavamo i da ovakav sadržaj ukazuje na reprodukovanje rasprostranjenih negativnih stereotipa i predubeđenja prema kojima prisustvo Roma i Romkinja u nekoj sredini predstavlja posebno „otežavajuću okolnost“.

Poverenik za zaštitu ravnopravnosti je u mišljenju utvrdio da se ovakvim izdvajanjem pripadnika romske nacionalne manjine i dovođenjem ove grupe lica u kontekst teškoća u radu Doma zdravlja Zemun, kao i porukama koje su poslate ovim tekstom, dodatno pojačava socijalna distanca i izaziva osećaj izolovanosti i poniženja, jer se sugeriše da njihovo prisustvo na određenom području otežava rad ustanove, jednako kao i činjenica da dom zdravlja pruža usluge na velikoj teritoriji.

Član 11, stav 2 Međunarodnog pakta o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima:

"Države članice ovog pakta, priznajući osnovno pravo koje ima svako lice na zaštitu od gladi, doneće pojedinačno ili kroz međunarodnu saradnju potrebne mere, uključujući tu i konkretne programe:

(a) za poboljšanje metoda proizvodnje, očuvanja i podele prehranbenih proizvoda kroz puno korišćenje tehničkih i naučnih znanja, kroz širenje vaspitnih principa o ishrani, razvitak ili reformu agrarnih sistema tako da obezbede što je moguće bolje osposobljavanje i korišćenje prirodnih bogatstava;

(b) za obezbeđenje pravične raspodele svetskih prehranbenih bogatstava u odnosu na potrebe, vodeći računa o problemima koji se postavljaju kako u zemljama uvoznicama tako i u zemljama izvoznicama prehranbenih proizvoda."

INICIJATIVA A11 PODNELA PRILOG ZA IZVEŠTAJ EVROPSKE KOMISIJE O NAPRETKU SRBIJE

U okviru konsultativnog procesa sa Delegacijom Evropske unije u Srbiji, Inicijativa A11 je podnela prilog za izveštaj o napretku Srbije u evropskim integracijama. Prilog se posebno osvrće na oblasti kao što su osnovna prava, socijalna politika i zapošljavanje.

U prilogu je ukazano na moguće negative posledice primene novog Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći koji ne prepoznaje organizacije civilnog društva kao pružaoce besplatne pravne pomoći, kao i na neophodnost izmene diskriminatornih odredbi Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom koji u nepovoljniji položaj stavlja decu iz marginalizovanih romskih porodica. Takođe je istaknuto da je potrebno izmeniti Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti zbog toga što stvara rizik od kršenja prava građana na zaštitu podataka o ličnosti i prava na privatni i porodični život. U vezi sa pomenutim Nacrtom izražena je naročita zabrinutost zbog odredbi kojima se uvodi prinudni rad za korisnike socijalne pomoći, kao i zbog uvođenja uslova za ostvarivanje prava na socijalnu zaštitu koji su u suprotnosti sa zabranom diskriminacije i principom najboljeg interesa deteta. U prilogu se ukazuje i na to da je, u cilju osiguravanja zadovoljenja osnovnih egzistencijalnih potreba i efikasnije borbe protiv siromaštva, neophodno ukinuti kategoriju „propuštene zarade“ i tromesečni prekid u primanju novčane socijalne pomoći za radno sposobne korisnike.

Prilog za izveštaj u celosti možete preuzeti [ovde](#).

INICIJATIVA A 11 I CENTAR ZA PRAVA DETETA PODNELI INICIJATIVU ZA RATIFIKACIJU PROTOKOLA

A 11 - Inicijativa za ekonomska i socijalna prava i Centar za prava deteta su 29. novembra 2018. godine, u skladu sa članom 4. Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, Kancelariji za ljudska i manjinska prava podneli inicijativu za ratifikaciju Trećeg opcionog protokola uz Konvenciju o pravima deteta i potpisivanje i ratifikaciju Opcionog protokola uz Pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima.

Cilj ove inicijative je da se uspostave dodatni mehanizmi za zaštitu prava građana Srbije, te da im država omogući da, u slučaju da nisu uspeali da dođu do razrešenja svojih problema kroz nacionalne mehanizme, imaju priliku da se obrate ugovornim telima Ujedinjenih nacija. Naime, u slučaju ratifikacije (a u slučaju Opcionog protokola uz Pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima i potpisivanja i ratifikacije), građani bi mogli kao pojedinci da traže zaštitu Komiteta za prava deteta i Komiteta za ekonomska, socijalna i kulturna prava. Više o ovoj vesti, kao i kometare direktorke Centra za prava deteta Ines Cerović i programskog koordinatora Inicijative A 11 možete naći [ovde](#).

PODNETA INICIJATIVA ZA OCENU USTAVNOSTI ZAKONA O FINANSIJSKOJ PODRŠCI PORODICI SA DECOM ZBOG DISKRIMINACIJE ROMSKE DECE

Početak oktobra 2018. godine, Inicijativa A 11 podnela je Ustavnom sudu inicijativu za ocenu ustavnosti člana 25, st. 1 – 6 Zakona o finansijskoj podršci porodici sa decom. Osporene odredbe onemogućavaju ostvarivanje prava na roditeljski dodatak ukoliko makar jedno dete u porodici nije primilo sve obavezne vakcine ili ne pohađa redovno osnovnu školu ili obavezni predškolski pripremni program. Iako naizgled neutralne, osporene odredbe imaju nesrazmerno negativne efekte na decu iz najugroženijih romskih porodica jer je među njima najveći broj onih koji ne mogu da ispunе nove uslove za roditeljski dodatak. Brojna istraživanja, statistički podaci iz izveštaja državnih organa, domaćih i međunarodnih organizacija pokazuju da u Srbiji postoje drastične nejednakosti u obuhvatu imunizacijom i osnovnim obrazovanjem i obavezanim predškolskim vaspitanjem među romskom i neromskom decom. Prema odavno ustanovljenoj praksi Evropskog suda za ljudska prava i Komiteta za ukidanje rasne diskriminacije, politika ili opšta mera koja nesrazmerno pogađa jednu grupu ljudi ukazuje na postojanje diskriminacije čak i kada nije posebno usmerena na tu grupu.

Imajući u vidu da osporene odredbe Zakona pogađaju decu iz najugroženijih kategorija i da umesto podrške predviđaju kaznu, u podnetoj inicijativi ukazano je na to da je Zakon u suprotnosti i sa principima socijalne pravde i najboljeg interesa deteta, kao i da se njime narušava jedinstvo pravnog poretka uvođenjem dodatnih sankcija za ponašanja koja su već sankcionisana odgovarajućim propisima. Više detalja možete videti klikanjem na simbol ispod.

ČETIRI GODINE PRINUDNOG RADA U SRBIJI: PRIMENA UREDBE O MERAMA SOCIJALNE UKLJUČENOSTI KORISNIKA NOVČANE SOCIJALNE POMOĆI

A 11 – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava sprovela je [istraživanje o primeni Uredbe o merama socijalne uključenosti korisnika novčane socijalne pomoći u Srbiji](#). Ovom Uredbom, koja se primenjuje od 24. oktobra 2014. godine, korisnici novčane socijalne pomoći su primorani da po nalogu centra za socijalni rad obavljaju neplaćeni rad pod pretnjom gubitka ili umanjenja prava koja im po zakonu pripadaju. Iako su podnete najmanje tri inicijative i jedan predlog za ocenu ustavnosti ove Uredbe, Ustavni sud ni nakon skoro četiri i po godine nije doneo odluku o podnetim inicijativama i predlogu.

Istraživanje koje je sprovedeno od februara do oktobra 2018. godine pokazalo je da cilj primene Uredbe nije socijalno uključivanje korisnika novčane socijalne pomoći već njihovo primoravanje da obavljaju neplaćene i niskokvalifikovane poslove kako ne bi izgubili prava koja im pripadaju po Zakonu o socijalnoj zaštiti. Dve trećine svih centara za socijalni rad u Srbiji sprovodi ovu Uredbu čijom primenom je obuhvaćeno najmanje 9436 korisnika novčane socijalne pomoći koji su bili primorani da besplatno i pod pretnjom gubitka prava obavljaju poslove poput čišćenja snega i puteva, održavanja grobalja, kopanja grobova i obavljanja građevinskih radova. Pri tome, važno je napomenuti da su kriterijumi kojima se rukovode centri za socijalni rad prilikom odlučivanja o tome na koji način korisnici socijalne pomoći treba da se aktiviraju nejasni i proizvoljni. Tako se, u pojedinim slučajevima, kao kriterijumi uzimaju očuvana radna sposobnost korisnika i potrebe „poslodavaca“, dok interesovanja i kvalifikacije samih korisnika ostaju manje važni.

Istraživanje je takođe pokazalo da čak 92 centra za socijalni rad nema podatke o tome koliko je korisnika novčane socijalne pomoći zaposleno primenom Uredbe, što jasno ukazuje da ogromna većina centara ni ne prati efekte njene primene.

Pored činjenice da Ustavni sud predugo vodi postupke za ocenu ustavnosti i zakonitosti ove Uredbe, posebno je zabrinjavajuće to što je najavljenim izmenama Zakona o socijalnoj zaštiti Ministarstvo za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja predvidelo da se odredbe o prinudnom radu iz Uredbe pretoče u zakonsku normu.

PREDSTAVLJEN IZVEŠTAJ O STANJU EKONOMSKIH I SOCIJALNIH PRAVA INTERNO RASELJENIH LICA

Krajem decembra 2018. godine, A11 – Inicijativa za ekonomska i socijalna prava predstavila je izveštaj „[Ostvarivanje ekonomskih i socijalnih prava interno raseljenih lica u Srbiji](#)“, koji je nastao kao rezultat sprovođenja projekta „Lokalna integracija interno raseljenih lica u Srbiji“ koji Inicijativa A11 sprovodi uz podršku Visokog komesarijata Ujedinjenih nacija za izbeglice (UNHCR).

U izveštaju su prikazane osnovne prepreke sa kojima se suočavaju interno raseljena lica u ostvarivanju ekonomskih i socijalnih prava neophodnih za njihovu integraciju u gradovima i opštinama širom Srbije.

Ove prepreke odnose se pre svega na pitanja prijave prebivališta i pristupa ličnim dokumentima čije nerešavanje u većini slučajeva predstavlja prepreku za ostvarivanje svih drugih ekonomskih i socijalnih prava koja su garantovana interno raseljenim licima. Sa druge strane, nemogućnost ostvarivanja prava na zdravstvenu i socijalnu zaštitu, kao i brojni problemi u ostvarivanju prava na adekvatno stanovanje sprečavaju interno raseljena lica da se integrišu u lokalnim samoupravama u Srbiji.

Analiza rezultata sprovođenja javnih politika i akcionih planova za njihovo sprovođenje, analiza primene propisa, kao i iskustva proistekla iz pružanja direktne podrške posebno ugroženim interno raseljenim licima, pokazala je da problemi u ostvarivanju njihovih ekonomskih i socijalnih prava ni dvadeset godina od raseljenja nisu rešeni. Posebno su u tom pogledu ugroženi interno raseljeni Romi koji stanuju u neformalnim naseljima i kolektivnim centrima bez mogućnosti da pristupe osnovnim ljudskim pravima koja bi im omogućila lokalnu integraciju u sredinama u kojima žive.

Usled toga, u izveštaju su posebno istaknute osnovne preporuke za unapređenje stanja u ovoj oblasti i omogućavanje lokalne integracije interno raseljenih lica u Srbiji.

PREPORUKE INICIJATIVE A11

Ukoliko biste želeli dodatno da se informišete o temi ostvarivanja ekonomskih i socijalnih prava, preporučujemo vam da slušate i čitate:

- [Podcast International Inequalities Institute](#)
- Knjigu Not Enough: Human Rights in an Unequal World (autor: Samuel Moyn)
- [Vodeće principe o proceni uticaja ekonomskih reformi na ljudska prava](#) koje je izradio Nezavisni ekspert za efekte stranog duga i drugih međunarodnih finansijskih obaveza država na puno ostvarivanje ljudskih prava, posebno ekonomskih, socijalnih i kulturnih

